

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้หลายประเทศกำหนดโมเดลเศรษฐกิจรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความมั่งคั่งในศตวรรษที่ 21 อาทิ สหรัฐอเมริกาพูดถึง A nation of Makers อังกฤษกำลังผลักดันประเทศสู่ Design of Innovation จีนประกาศโมเดล Made in China 2025 ส่วนอินเดียกำลังขับเคลื่อน Made in India หรือเกาหลีใต้วางโมเดลเศรษฐกิจเป็น Creative Economy และมองมาประเทศใกล้เคียงลาวยังประกาศโมเดลเศรษฐกิจเป็น Power of ASEAN (ไทยรัฐออนไลน์, 2559)

นับตั้งแต่ประเทศไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยนโยบายต่าง ๆ พบว่า มีการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงสุดเฉลี่ยถึง 7% ต่อปี แต่มาถึงหลังปี 2540 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลงมาเป็น 3-4% ต่อปีเหตุผลสำคัญเพราะ

1. ไทยไม่เคยปรับโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างจริงจังมาก่อน
2. ไม่เคยมีการพัฒนาเทคโนโลยีของตัวเอง
3. แรงงานยังมีทักษะไม่ดีพอจนกลายเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำของโอกาส

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการขับเคลื่อนของประเทศ แนวด้วยความคิดประเทศไทย 4.0 เพื่อผลักดันประเทศให้หลุดพ้นกับดัก 3 กับดักที่กำลังเผชิญ คือ

1. กับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap)
2. กับดักความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trap)
3. กับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) (สุวิทย์ เมธินทรีย์, 2559)

การสอบบัญชีเป็นกระบวนการรวบรวมและประเมินหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของข้อมูลสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่างบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นมีความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพียงใดหรือไม่และงบการเงินดังกล่าวได้แสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินได้ทราบอย่างเพียงพอ (พะยอม สิงห์เสน่ห์, 2548: 1-1) การที่ผู้สอบบัญชีกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการต่าง ๆ ในการควบคุมงานสอบบัญชีให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปซึ่งรวมถึงการควบคุมคุณภาพเฉพาะในแต่ละงานตลอดจนการควบคุมคุณภาพโดยทั่วไป (มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับที่ 17, 2539: 149) หลักปฏิบัติในการบริหารและการ

ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเป็นมาตรการในการควบคุมการสอบบัญชีให้ได้คุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปการที่ผู้สอบบัญชีกำหนดให้มีนโยบายและวิธีการต่างๆ ในการควบคุมงานสอบบัญชีซึ่งรวมถึงการควบคุมคุณภาพเฉพาะในแต่ละงานตลอดจนการควบคุมคุณภาพโดยทั่วไป (มาตรฐานการสอบบัญชีฉบับที่ 17, 2539: 149) การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีย่อมทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบบัญชีสามารถตรวจสอบพบสิ่งผิดปกติอย่างมีสาระสำคัญในงบการเงินและมีความเป็นอิสระในการรายงานสิ่งที่ตรวจสอบพบได้อย่างถูกต้องเพียงพอและเหมาะสม (สมพงษ์ พรอุปถัมภ์, 2546: 50) ดังนั้นการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้สอบบัญชีมีความสามารถตรวจสอบพบสิ่งผิดปกติในงบการเงิน และสามารถรายงานสิ่งที่ตรวจสอบพบได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอันจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่นในงบการเงินที่ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจได้ (ลิขรินทร์ แสงจันทร์, 2548 : 4)

กลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ (Modern Audit Practice Strategy) เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อผู้สอบบัญชีในยุคเศรษฐกิจปัจจุบันเนื่องจากผู้สอบบัญชีต้องมีการปรับใช้กลยุทธ์การปฏิบัติงานให้ทันสมัยโดยมีการพัฒนากลยุทธ์ใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีใช้วิธีการที่เหมาะสมทำในสิ่งที่ถูกและควรทำเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่แล้วอาจจะต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นตัวช่วยเนื่องจากงานตรวจสอบเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องการความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมากประสบการณ์ที่มีอยู่นั้นจะเป็นตัวช่วยให้เกิดกลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ได้เพื่อเป็นส่วนช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้สอบบัญชีต้องใช้กลยุทธ์ในหลายด้านประกอบด้วยด้านการเตรียมงานและวางแผนด้านการตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีและด้านการสรุปผลการตรวจสอบและจัดทำรายงานการสอบบัญชีเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการสอบบัญชี (สุชาย ยังประสิทธิ์กุล, 2550 : 1-30)

นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบบัญชีในยุค 4.0 จะต้องคำนึงถึงว่าธุรกิจต่าง ๆ ในยุคนี้ได้ก้าวสู่เข้าสู่ยุคดิจิทัลกระบวนการทำงานทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ทั้งหมดซึ่งจะช่วยสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจดังนั้นผู้สอบบัญชีจะต้องมีการปรับตัวในการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีให้ทันยุคและทันสมัย ตัวอย่างเช่น การรวบรวมเอกสารและส่งยอดให้กับธนาคารโดยผู้ตรวจสอบบัญชีจะต้องรวบรวมหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินพร้อมทั้งความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาการของมาตรฐาน เทคนิคการรวบรวมหลักฐานโดยเทคนิคในการรวบรวมหลักฐานที่สำคัญมากได้แก่ การขอยืนยันจาก

บุคคลภายนอกตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 505 หลักฐานที่ได้รับดังกล่าวจะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นอยู่กับกระบวนการควบคุมของผู้สอบบัญชีในการได้มาซึ่งหลักฐานนั้น ตัวอย่างเช่น การขอคำยืนยันจากธนาคารของกิจการเป็นต้น (ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย, 2560)

จากเหตุผลและสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสาขาวิชาชีพบัญชีจะต้องมีการปรับตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะไทยแลนด์ 4.0 ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งพื้นฐานของไทยแลนด์ 4.0 คือการสร้างคนให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับทักษะของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการสร้างมาตรฐานและคุณภาพในวิชาชีพบัญชีเพื่อให้นักบัญชีที่เรียนจบมาและมาสอบรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชี มีคุณภาพตามที่สังคมในอนาคตมีความต้องการ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยการสอบบัญชีให้ได้คุณภาพของผู้สอบบัญชี เพื่อประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยให้เทียบเท่ากับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และมีส่วนช่วยลดการทุจริตคอร์รัปชันอีกทางด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกและปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการสอบบัญชีให้ได้คุณภาพของผู้สอบบัญชี
2. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสอบบัญชีให้ได้คุณภาพของผู้สอบบัญชีจำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระในงานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ รายได้ต่อเดือน

1.1.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองรัฐบาล กฎหมาย ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี และด้านวัฒนธรรม

1.1.3 ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านขนาด ด้านนโยบาย และ ด้านโครงสร้างองค์กร

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านจรรยาบรรณ

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

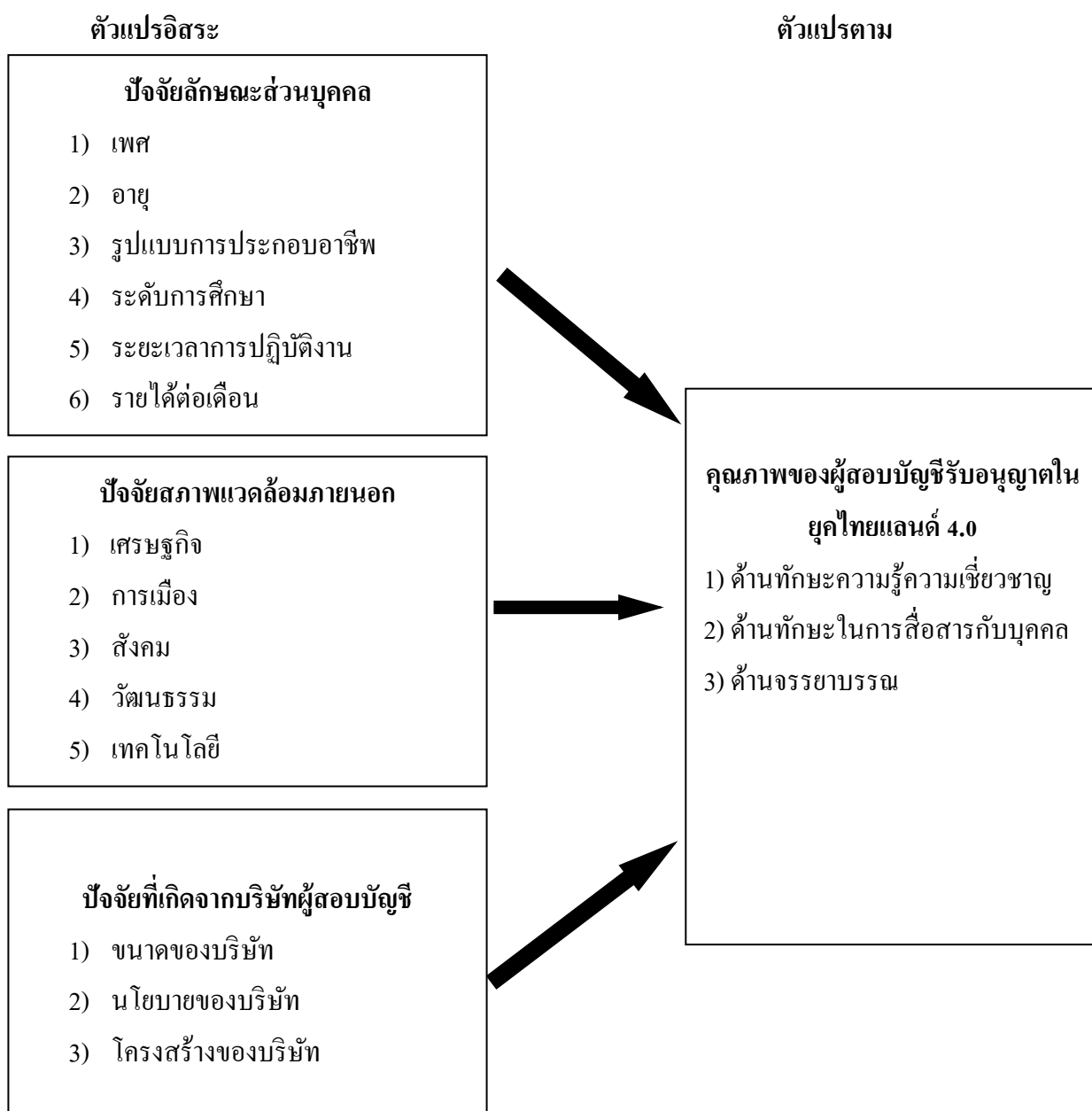
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 25 มีนาคม 2560 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั่วไปและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีซึ่งไม่สามารถทราบจำนวนได้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีไม่ทราบจำนวนของประชากร (Yamane, 1973 อ้างใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ $+5%$ ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

3.ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้ศึกษาได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาไว้ตั้งแต่ พฤษภาคม 2560 ถึง เมษายน 2561 รวมระยะเวลา 12 เดือน

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0

ภาพประกอบ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.สภาวิชาชีพและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการศึกษางานวิจัยนี้ไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์สำหรับองค์กรได้

2.หน่วยงานภาคเอกชน สามารถนำผลการวิจัยจากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ในการสร้างคุณภาพนักบัญชีภายในองค์กรได้

3.เพื่อประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพวิชาชีพบัญชีของประเทศไทยให้เทียบเท่ากับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว

4.เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

1.7 นิยามศัพท์

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยเพื่อความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้อ่านงานวิจัย ดังนี้

มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 หมายถึงมาตรฐานการสอบบัญชีเรื่องการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์จัดทำขึ้นสำหรับเป็นนโยบายและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่นำมาใช้ทั้งในสำนักงานสอบบัญชีและในแต่ละงานสอบบัญชี

แนวทางการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึงแนวทางการการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220

การสอบบัญชี หมายถึงกระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ผู้ใช้ที่สนใจ

ผู้สอบบัญชี หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานตรวจสอบซึ่งตามปกติคือหุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบหรือสมาชิกอื่นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบหรือสำนักงานบัญชี

การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี หมายถึงนโยบายที่ออกแบบมาเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับตามมาตรฐานที่รับตามแบบแผนที่วางไว้

คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้โดยครอบคลุมเรื่องคุณภาพด้านความถูกต้องคุณภาพด้านความครบถ้วนคุณภาพด้านความเป็นอิสระด้านความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ หมายถึงข้อกำหนดที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมการปฏิบัติงานต้องปฏิบัติตาม

ทรัพยากรบุคคล หมายถึงสำนักงานต้องมีนโยบายเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพมีทักษะความรู้ความสามารถและยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ

การติดตามผล หมายถึงการติดตามเกี่ยวกับนโยบายวิธีปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพที่สำนักงานได้กำหนดไว้เพื่อให้ความเชื่อมั่นว่ามีระบบที่เพียงพอและการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

หลักฐานการสอบบัญชี หมายถึงข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปในการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีหลักฐานการสอบบัญชีรวมถึงข้อมูลจากบันทึกทางการบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินและข้อมูลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการสอบบัญชี

ความเสี่ยงในการสอบบัญชี หมายถึงความเสี่ยงที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นที่ไม่เหมาะสมต่องบการเงินที่แสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญความเสี่ยงในการสอบบัญชีเป็นผลมาจากความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและความเสี่ยงจากการตรวจสอบ

ความเสี่ยงจากการตรวจสอบ หมายถึงความเสี่ยงที่วิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีใช้เพื่อลดความเสี่ยงในการสอบบัญชีให้อยู่ในระดับต่ำที่ยอมรับได้จะตรวจไม่พบการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงที่มีอยู่ซึ่งอาจมีสาระสำคัญในแต่ละรายการหรือมีสาระสำคัญเมื่อรวมกับการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอื่น

งบการเงิน หมายถึงการนำเสนอข้อมูลทางการเงินในอดีตอย่างมีแบบแผนรวมถึงหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารให้ทราบถึงทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจหรือภาระผูกพันของกิจการขณะใดขณะหนึ่งหรือการเปลี่ยนแปลงของสิ่งเหล่านั้นในช่วงเวลาหนึ่ง

ตามแม่บทการรายงานทางการเงิน โดยปกติแล้วหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและคำอธิบายอื่น

ข้อมูลทางการเงินในอดีต หมายถึงข้อมูลที่แสดงในรูปแบบทางการเงินของกิจการใดกิจการหนึ่งซึ่งได้มาจากระบบบัญชีของกิจการนั้นและเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมามีในอดีตหรือเกี่ยวกับสถานะหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอดีต

ผู้บริหาร หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบด้านการบริหารเพื่อการดำเนินงานของกิจการสำหรับกิจการบางแห่งตามกฎหมายในบางประเทศผู้บริหารรวมถึงผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลบางคนหรือทุกคนตัวอย่างเช่นกรรมการบริหารในคณะกรรมการกำกับดูแลหรือเจ้าของที่มีอำนาจจัดการเป็นต้น

การแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง หมายถึงความแตกต่างระหว่างจำนวนเงินการจัดประเภทรายการการแสดงผลรายการหรือการเปิดเผยข้อมูลของรายการในงบการเงินตามที่รายงานไว้กับจำนวนเงินการจัดประเภทรายการการแสดงผลรายการหรือการเปิดเผยข้อมูลของรายการในงบการเงินตามที่กำหนดโดยแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากข้อผิดพลาดหรือการทุจริตเมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นว่างบการเงินแสดงผลข้อมูล โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญหรือไม่ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงซึ่งรวมถึงรายการปรับปรุงที่เป็นจำนวนเงินการจัดประเภทการแสดงผลรายการหรือการเปิดเผยข้อมูลซึ่งจำเป็นที่จะทำให้งบการเงินแสดงผลข้อมูล โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ

การใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ หมายถึงการนำการฝึกอบรมความรู้และประสบการณ์ในบริบทของมาตรฐานการสอบบัญชีมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการตัดสินใจอย่างรอบรู้ในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ของงานตรวจสอบ

การสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ หมายถึงทัศนคติที่รวมถึงความรู้สึกนึกคิดในการตั้งข้อสงสัยการใช้วิจารณญาณในการประเมินสถานการณ์ที่อาจชี้ให้เห็นถึงการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงที่อาจเกิดขึ้นจากข้อผิดพลาดหรือการทุจริตและการประเมินหลักฐานการสอบบัญชีอย่างระมัดระวัง

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรหรือหลายองค์กร (ตัวอย่างเช่นผู้ดูแลด้านการเงินขององค์กร) ที่มีความรับผิดชอบในการกำกับดูแลทิศทางเชิงกลยุทธ์ของกิจการและมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของกิจการรวมถึงการกำกับดูแลกระบวนการ

การรายงานทางการเงินสำหรับบางกิจการในบางประเทศผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลอาจรวมถึงผู้บริหารตัวอย่างเช่นกรรมการบริหารในคณะกรรมการกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนหรือเจ้าของที่มีอำนาจจัดการเป็นต้น

สำนักงานบัญชีคุณภาพ หมายถึงสำนักงานบัญชีที่มีการพัฒนาการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานซึ่งได้รับการรับรองเป็นสำนักงานบัญชีคุณภาพจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า(กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2557)